

Locuinta Redactorului
si
Cancelaria Redactiunii
e in
Strata Morarilor Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se vor primi decat numai de la corespondenții regnali ai „Federatiunii”.
Articlii tramsi si nepublicati se vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economicu.

Va es fi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretiul de Prenumeratiune:
Pre trei lune : : : 3 fl. v. a.
Pre siese lune : : : 6 " " "
Pre anul intregu : 12 " " "

Pentru Romani: :
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
" 6 lune 15 " = 15 " "
" 3 — 8 " = 8 " "

Pentru Insertionisti:
10 or. de linia, si 30 or. tace'a timbrale pentru fiesce-care publicatii separate. In locul deschis
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA”

pre semestrulu II (iuliu—dec.) 1870.

Incepndu-se cu lun'a venitoriu semestrulu alu II iuliu—decembrie) rogam pre p. t. doritorii de a avea acestu diurnal, se binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea mai in nata de acestu terminu, pentru ca ne scim orienta in privintia numerului exemplarilor ce vomu ave a tipar.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea semestrului ian.—iuliu, voru bine-vos a-si reinnoi, fara intardare abonamentele, er pre acei Domni, cari sunt inca in restantia cu pretiul de prenumeratiune, i rogam se se grabeasca a-si rafui socotele ca se nu nisi se immultiesca greutatile.

Pretiul de prenumeratiune se poate vedea in fruntea foiei; remane si pre viitoriu acelui-a-si.

Ne rogam a se scrie legibilu si pre c-i: numele, locuinta, post'a ultima si post'a principale.

Totu-una-data potem incunoscinta pre DD prenumeranti, ca s-au facut dispusestiuni, pentru ca diurnalul se se espedeze catu mai regulat si credem ca post'a inca si va implement detorinti a mai bine.

Administratiunea.

Din cau'a serbatorei catolicilor numarul prossimul alu diuariului nostru va apare numai dominec'a venitoria.

Redactiunea.

Cine domnesce in Romani'a.

A supra' neumeratelor scandale, brutalitati si crudimi orribili, intemplete la alegerile din urma, mai ales in Munten'a, scotemu din una scriere privata de la 1/19 iuniu urmatorie:

„Presedintele de acum'a alu ministeriului, Manolache Costache (pre romanesce Manuilu Constantin), supranumit de cati-va ani incoce si Iepureanul, de la comun'a Iepureni, soiu de grecu, este cunoscutu din primele sale tineretie de unu tiranul brutal, indopatu de idee aristocratice din cele mai extravagante. Cultur'a lui scientifica nu merita nice una consideratiune, pentru ca este prea superficiale. Unul d'intre cei mai nebuni predatori de bani, fara jidovi, elu nu pota se subsiste nice doue-dieci si patru de ore; de acea Manolache Costache se si poate numi per excellentiam ministru alu jidovilor, de ale caroru punge are trebuinta in totu minutulu si, fiindu ca li este detorit pana dupa urechie, alianta israelita afla cu cale a-lu recomandata cu totu adinsulu in afara si inlaintru, a intriga pre tote calile, pentru ca se i mediulocesca portofoliu; ca-ei adeca jidovii, creditorii lui, spera ca, punendu M. Costache man'a pre guvern, se va pota restaura si in avere, pentru ca se li platesca, seu — se nu li platesca in veci, daca li va mediu loci tote drepturile politice in Romani'a, adeca domnia jidovilor, seu adeca a nemtilor atatu taiati impregiuri catu si a celor botezati, preste romani. Acestu-a este Manolache Costache. Va pacalii elu, tempulu ni va areta.

„Inse cine sunt colegii sei? — Ministrii luati din jun'a drepta. Si cine este acea junime din laturea drepta a camerei? Este acea, carea de la an. 1851 incoce inveti la Parisu in scola lui Mefistofeles, omeni de cate 30—35 de ani, cresuti sub verg'a despota a imperialismului, edeci si imbuiabati de ideele fariseismului imperialisticu, spusecati in cinismulu, cu care s-au dedatute sentinile loru sub domnia unor tirani capaci ca Petri, Hausmann, Moustier si

cate alte instrumente bhistemate ale despotismului. Ati vediutu apoi pre acelu micu Nero, care se numesce Al. Zisos, prefectul de Argesiu? Si ce diceci de acelu Caligula mitutelui, numitul Nicolae olos Economos, procurorul in Pitesti? Vediuat cum acelu greuletiu, cointolesu cu altu grecu Papadopoulos, priariu alu Pitescilor, si cu complicele seu Micialachir Vasilevs, beura sangele innocenilor locuitori, pana si alu celou doue femei tierance? Si sciti DV., cum desculpa unii strengari, partizani ai acelora tirani, atrocitatile loru? Eca cum: „Noi omerindu pre romani, li facem unu mare bine, pentru ca i desceptam d'in letargia in care se afla, li mai scutujam lenea si i deprimdem la una alta vietia politica mai demna de tier'a romanesca.“ Asie se fina; numai se si traga sem'a bine scolarii lui Mefistofeles, ca omenii nu nimerescu totu-de-un'a acolo, unde tientescu. Loru li place a si bate jocu de faptele betranilor, inse lort li se pota aplicat in totu dreptulu dis'a poetului atinu: progenies viciosa, seu prelegerile profesorului Leo de la Halle despre junimea scrofulosa si destramata, carea nu merita nice ea se faci d'in ea cartusie de tunuri.

„Eca de ce omeni, dupa ce macsimi si in ce spiritu este dominata asta-d' Romania! Constitutiunea d'in 1866 nu mai pota fi suferita, ca ci ea, pusa in activitate, cu tota sinceritate si constanti'a, ar favora democracia in defavorea toturor trantorilor, ar pure pedeze mari despotismului si ar descepta invidia vecinilor. Acesta e tienta, acestu-a este scopulu seceru si reservat; acolo voiescu inamicii natiunei se imping lucrurile, etc. etc.

Cau'a tribunalului d'in Beiusiu perduta.

Vaseau, 17. iuniu 1870.

A fi impilatu pana in ose, a fi strivitu pana in sufletu si, pre langa aceste, a mai fi inca si batu-jocuri: eca situatiunea deplorabile, in carea ne aflam noi beiusianii cu cau'sa tribunul lui, de atatea ori imblatita. Pana ieri-alalta guvernul magiaru ne-a tienutu in siacu cu promisiuni; betranul si onorabilu deputat, de sf a cunoscute tienuta nostra de ne incredere absoluta facia cu guvernul magiaru, in locu de politica deschisa si-a lesu politica cunctatoria, ocupandu locu pre bancele guverniali ale dreptei, de unde inse se pota rentornat ori-candu in tabera natiunale, cea ce, credem, va si face. (Cu catu mai curendu, cu atatu mai bine. Red.) On. nostru deputat crede, pota, ca pre acesta cale va pot mai usioru cascig a ceva pentru cerculu alegatoriu alu Beiusului.

Acum inse, candu tote sunt perduite pentru cerculu nostru, de sf deputatulu cercului de Beiusiu, — pre langa totu resentilu alegatorilor sei, o repetim, — a statu in tabera guvernului; acum, candu totu acelu a si guvern este mai aplecatu pentru cerculu vecinu (Tinc'a), cu tote ca este a are de putat u opusetiunale; acum, la rondul antautu, se si deschida ochii cu cetia acei romani, cari n'au fostu convinsi pana acum'a de politic'a iniqua, necuviintiosa si favorisatoria numai magiarismului, a guvernului d'in Pest'a; era la rondul alu doilea, D. deputatulu cercului de Beiusiu, fiindu palmitu cu noi din preuna, nu mai are altu espedientu decat se dide dosulu celor poternici si este in tre intrecciate ales. Colosu ne a fruptu guvernulu, aici a casa ne hulescu opusetiunali Tinc'a, ducundu-ne: „Asie e ve trebue, da ca ati alesu pre Ionescu, nu veti avea tribunalu in Beiusiu.“ Bine ca noi nu damu una barabuia pre atare hula scosu din tureaculu cismelor, — sciindu pre bine ca, candu e vorba de fapta, nei una partida magara nu vi voiesce binele, — ci mentiunamu numai,

cum se face la noi politic'a, adeca poporul alegatoriu este plesnitu in facia. Deci era si era: cum a fostu spalatorea, asi se fia si stergatoarea — guvernului volnicu.

Unu alegatoriu pentru mai multi.

Societatea Alexi-Sincaiana si consistoriu episcopal din Gherla.

Corespondint'a de mai la vale ce o primim de la corespondintele nostru „Napocanu“ din Gherla contine unele pareri, cari nu sunt si nu potu fi nece decat si ale nostre. Se dice anume in aceasta corespondintia, ca consistoriul gherlanu nu a permis societatii „Alexi-Sincaiane“ de a tieni sedinti sa publica in diu'a memorabile de 1/15 maiu a. c., d'in causa ca, cu acea ocazie, s'aru fi potutu intempla nisces „de munistratiu in ane“, cari nu ni aducu nece unu folosu, ci dau numai ansa spre suspiciunari d'in partea inimicilor causei nostre natiunali; ca in locu de a ceti disertatiuni scientifice, alumnii seminariali aru fi intretinutu pre ascultatorii loru, „eu nisces articlui politici, cari contine in sine fruse catu de mari, rencriminari si critice catu de multe, insultari si amenintari nenumerate, dar nu vre unu sembure de sciintia,“ etc. De aci ar urma, ca tinerimea nostra din institutie mai inalte se nu se ocupe nece decat de politica, se nu pota da nece una expresiune sentimentelor sale natiunali si se nu-i fia permis a tieni una sedintia publica in 1/15 maiu, pentru ca aceasta este periculosa, suspecta. Daca aceste sunt causele pentru cari consistoriul gherlanu nu a concesu societatii „Alexi-Sincaiane“ de a tieni una sedintia publica in 1/15 maiu, apoi procedura lumitului consistoriu este intr'adeveru „antinatiunale“ in sensu romanescu, si „natiunale“ in sensu magiaru. Au dora n'a potutu se decurga acea sedintia in 1/15 maiu sub supraveghierea consistoriului seu a vre-unui membru din sinulu acestui-a? Au dora alumnii romani din Gherla ar fi retornatu in data ministeriului lui Andrassy, pentru ca ar fi tienutu una sedintia publica in diu'a pe catos (pentru consistoriul gherlanu) de 1/15 maiu? Romanii sunt ore acei-a, cari facu fruse mari, insultari si rencrimineza, si nu magiarii, cari n'au sciutu decat se ne insulte, de candu i cunoasem? Consistoriul maritul din Gherla a potutu se serbeze unu „Te Deum“ solemn cu ocazia denumirei ministeriului magiaru, si societatea „Alexi-Sincaiana“ se nu pota tieni una sedintia publica in 1/15 maiu, numai de frica, ca vomu fi suscipitati d'in partea magiarilor? Cine nu vede aci una procedura „antinatiunale“, antironamesca si nedemna de unu consistoriu romanu?

„Impregiurariile critice in cari ne aflam“ provin din servilismulu unor barbati ai nostri, cari sunt forte „cercuspecti, prudenti si tieni contu la impregiurari“, candu e vorba de sentimenti nostre proprii, si cari sunt pre-curatiosi — ba chiaru si temerari — candu e vorba de a tamaia si ministeriului lui Andrassy si a despretui memoria dilei de 1/15 maiu, sacra si inviolabila pentru toti romanii. Cum asi? Daca venerabilulu consistoriu s'a temutu ca alumnii romani seminariali voru face demonstراتii periculoase, ca voru incrimina, insulta si batu-jocori pre ministeriului lui Andrassy in diu'a de 1/15 maiu, n'ar fi potutu elu ore se cera una assistintia de panduri sau de persecutori, cari s'aru fi ingrijit de bun'a ordine si cari aru fi sciutu judeca, daca disertatiunile cetite aru fi fostu politice, periculoase, insultatorie, seu daca ele aru fi fostu literarie, scientifice si innocente? Cum asi? Alumnii romani seminariali se fia suscipitati chiaru d'in partea superiorilor loru? Cine ar presupune, ca nisces alumni seminariali, cari nu se occupa decat de lucruri sante, religiose, dogmatice si basere, cari se capabili de a incrimina, de a insulta si de a amenintia ministeriului lui Andrassy, candu noi n'am vediutu si nu cunoasem nece pre unu

omanu, care să fie capabilă de astăzi ceva, dar nu vediut destui omeni pusilanimi — unii prețindu chiaru și romani, — care insultă în modul celu mai neconscientios totu și este român, naționalu și sacru? Bietii alumni seminariai au audiu ceva despre una din care se numesc $\frac{3}{15}$ maiu, și au audiu, că toti români (înca și în Ploesci în România) cibeleză această din mare, și au voit să tienă și ei una siedintă publică în $\frac{3}{15}$ maiu. — Dar' peccatul lor! venerabilul consistoriu din Gherla grigesce mai multă de securitatea publică decât insu-si comisariul regesc Péchy, care nu scimă să fie datu vreuna ordinatiune, — precum este scrisoarea din 7 maiu a consistoriului gherlanu, — pentru a opri ca jumimea româna studiosă să tienă siedintă publică în diu'a de $\frac{3}{15}$ maiu. Juristii români din Sabiu încă au celebrat aniversaria acestei dile, și ministeriul lui Andrassy nu este încă restornat. Corespondintele nostru „Napoca” se va convinge dă, — sperăm acă, — că Dlu ministrul Andrássy și comisariul său din Transilvania, Dlu Péchy voda, sunt mai liberali facia cu români în genere și cu alumnii seminariai români din Gherla în specie decât insu-si venerabilul consistoriu gherlanu, și că a intentat procesul de presă redactorului „Familiei”, respective corespondintelui său, din cauza că acestuia a numit procederea descrisă a Venerabilului consistoriu din Gherla de „naționalitate”, năr' potă să fie decât una glumă putină serioasă, căci tribunalele magiare de presă aru absolvit de siguru pre corespondintele delinquentu alu foiei „Familie”. Ce? De corespondinte „Napoca”, a fi îngrijit, că alumnii din unu institutu seminariai înăralu și românu aru fi facutu în $\frac{3}{15}$ maiu numai nisice „demonstratiuni inane”, aru fi întreținutu pre ascultatorii loru cu nisice „articoli politici”, cari „contineau în sine frântu de mari, reincriminări și critice cătu de multe, insultări și amenintări nenumerate, dar' nece unu simbur de sciinție”, nu este ore acă una batujocura nedemna aruncata în fața unui institutu romanu? Ce? Superiorii aceluia institutu să fie ore atât de simpli, că n'au sciatu să inspire elevilor loru nece una schintea de sciinție, de probitate și onestitate, în decursu de 1, 2, 3 și 4 ani? Ce? nisice tineri zelosi, cari au facut studie de 16 ani, să nu seia ore decât a insultă și amenintă? Ce? alumnii seminariai din Gherla, cari n'au potutu să fie primiți în acestu institutu decât numai după studie indelungată gimnaziali, după depunerea esamnelor de maturitate (adeseori pre la institute străine, unde români nu sunt pre-favorizati) și numai în vertutea probității și moralității loru, — acești alumnii seminariai, din cenu, să fie opriti de consistoriul gherlanu de a potă tienă una siedintă publică în $\frac{3}{15}$ maiu, numai de frică, că voru face demonstratiuni, voru pronunciă frântu de mari, voru reincrimină, critică, insultă și amenintă? Este ore acă una cauza bagatela? Consistoriul gherlanu să potă ore aruncă asemenea înculpări și incriminări în fața alumnilor români din seminariul de Gherla? Unde este atunci increderea și iubirea, care ar trebui să domnească între noi? Ce va să fie, cându-se alte consistorie române voru imita pre celu din Gherla? Ne pare reu că amu venită în conflict cu unu corespondinte inteligente alu nostru. Credeu, că Dsa a exprimat numai sentimintele reactiunarie a le consistoriului din Gherla, dar' nece decât a le Dsare, căci altmîntre a desamagirea noastră ar' fi pînă amara. Daca Dlu corespondintele nostru „Napoca” ne va demînta, — cea ce nu suntem apăcati a crede, — apoi lu rogămu să se invioiesca, că să-i publicăm atunci și numele. Una demîntire anonima n'amu potă să-o primim în asemenea casu. — Cauza pentru ce nu, e lesne de inteleșu.

Gherla, 20. iuniu 1870.

(Una cauza bagatela, devenită celebra; o incuiziție fără tactu; români gr. cat. ca lipiturele români și armeni-catolicilor).

De multe ori se intempează că lucruri de caracter privat și astăzi numite domestice, cari să aru potă rezolvă între patru pătri, prin indescrețiunea și netactulu unor devinții lucruri publice, îmbracă unu caracter de importantă și prin acă este pre multi i aducă în retacire în privința adeverului. Astăzi s-a intemplat și cu Societatea „Alexi-Sincaiana” a alumnilor seminariai din Gherla, carea, vreudă a-si tienă siedintă sa publică în $\frac{3}{15}$ maiu a. c. și denegandu-i se concesiunea spre acestu scopu prin venerabilul consistoriu din motive fundate, unu membru alu Societății vine și face din acestu actu publicitate, calificandu pre capitularistii din Gherla de „antinationali” și acuzându-i că astăzi, prin una scrisoare

din maiu a. c., aru fi întredisă societății de a se ocupă cu obiecte literare, afara de obiecte basericescă. (A se vedea „Familie”, Nr. 20 rubrică: Ce e nou? „Din Gherla”.)

Spre a scote din retacire pre acea, cari au potutu să sedu prin comunicatiunea aparuta în Familia, mi-permitu a dă o publicu cetitorit nisice deslucirii, din cari se va potă convinge despre situația cea adeverată a lucrului. E dreptu, că venerabilul consistoriu nu a permisă societății Alexi-Sincaiane tienerea siedintei publice defișta pre $\frac{3}{15}$ maiu; înse acă nu o-a facutu din antinationalismul său din ura cără obiectele alese din scientie profane — fiindcă astăzi ceva nu se poate presupune despre nisice barbati devotati înelu naționalu, adaptati în scientie și indiestriți cu cunoștințe diverse din tote ramurile scientielor, — ci o-a facutu că, ca omeni preveditori și parinti adeverăți ai fililor loru spirituali, trebuie să tienă contu de impregiurările critice și in cari ne află și se vegheze că, prin nescari de monstruini înăra și cuvințemari, prin cari nece nove insu-nei naționale nu aducemă nece unu folosu, să nu dămu arma și materia de suspiciună și calumnării în manile inimicilor causei noastre naționale. Si, ore nu s'ar fi potutu*) înțemplă astăzi ceva, dacă unii din membrii societății din cestiune, în locu de a se fi preparați cu o disertatiune scientifică său literară aru fi întreținutu pre ascultatorii loru cu nisice articoli politici, cari contineau în sine frântu de mari, reincriminări și critice cătu de multe, insultări și amenintări numerate, numai în vreunu simbure de sciinție, să totu cauti, nu aflu în din si? Sum convinsu, că venerabilul consistoriu și superioritatea seminariai numai pentru a înfrâna pre unii membri ai societății de la ocuparea cu cestiuni politice, nu a permisă tienerea siedintei intentinate; din contra, credu tare, că daca din disertatiunile late spre revisiune să aru fi convinsu, că acele-si au obiectul loru din sfârșitul scientiei, nu li s'ar fi pusu nece o pedeacă, ma li s'ar fi datu concesiunea cu cea mai mare promitudine, pentru că și a presupune despre venerabilul consistoriu, că vră a împartea pre alumnii seminariai în o crescere unilaterală și ar vră a-i împedea în nobilă loru tendinția de a se dezvoltă spiritual minte și a se deprinde să înalte sciinție, — afara de cele religioase, — ar fi vatematoriu și insultatoriu.

Vedindu dă, din ce cauza nu s'a potutu tienă siedintă Societății Alexi-Sincaiane în $\frac{3}{15}$ maiu, înăram că venerabilul consistoriu fiindu în dreptul său, ma fiindu să respondă pentru direcțiunea retacită (!) a activității alumnilor seminariai, nu se poate numi de „antinationalu”, și acuzația acă este grava numai unu atare individu și o-a potutu face, care trăiesc în lumea ideelor și a illuziunilor și nu scie ce însemnă să fie cercumpectu, prudentu și a tienă contu de cercuștări, fiindcă nu cunoște încă luptele și sarcinile vietiei.**)

Precum se vede din cele premise, totu lucrul e de caracter privat (!), și o bagatela (!), carea să a potutu rezolvă de superioritatea seminariai și venerabilul consistoriu, fără a face din ea o cauza celebra.

Venerabilul consistoriu a atribuitu înse comunicatiunei din „Familie” mai multă însemnatate de cătu potă avea în realitate, și lasandu afara din vedere, că imputăriile, calumniele (!) și neadeverurile (!!) respundite pre calea diuaristică, totu pre acea că se potu refrange și invalidă, — în susceptibilitatea sa cea mare, a deprinsu o incuiziție formală spre a află pre auctorulu comunicatiunei amintite și se vorbesc, că daca auctorul ar' fi alumnul seminariai, ar' fi eliminat pentru temeritatea (!) comisă în contra venerabilului consistoriu, er' de ar' fi preut, ar' fi persecutat. Eu nu credu nece ună nece altă. Nu credu că o corporație, constatatoria din atâtă capete luminate, să-si resbune în unu modu astăzi nenobilu și să poftescă spre espiare o victimă nefericita. Nu credu, că nisice membri ai clerului înaltu gr. cat. să fie în stare, asemenea colegilor loru rom. cat., a persecută pre unu confrate de alu loru pâna la moarte pentru unu lucru bagatelu. Io, din partea-mi, asiu fi acceptat de la venerabilul consistoriu că, în locu de a face din unu lucru bagatelu cauza celebra, să fie refransu, prin o dechiaratiune, cele cuprinse în comunicatiu aparutu în „Familie”, său daca cu atâtă nu s'ar fi potutu indestulă, să se fie folositu de §. 10. din articolul de lege 18 : 1848 și să fie intentat procesu redactorului „Familie”, resp. corespondintelui calumnatoru (!!), înse să nu fie deprinsu o incuiziție uriosă, carea nece decât nu potă fi aptă spre a consolidă venețiană, amorea și increderea, care, trebuie să o aiba alumnii seminariai către membrii venerabilului consistoriu și către superioritatea seminariai; să nu fie deprinsu o investigație, carea clatină auctoritatea venerabilului consistoriu înaintea celor ce vedu în acestu faptu o tendință de resbunare nenobila și o persecuție necompatibilă cu învățăturile s. evangeliu.

*) Acă este una mare întrebare. Red.

**) Cuvînt scose din dictiunariul constituiunualu alu Dlu Iuliu Andrássy, ministru-priședinte magiaru. Red.

In legatura cu cauza despre care scrisei, ca un creditios gr. cat., nu me potu retine să nu ceru o deslucre parintescă de la venerabilul consistoriu episcopal din Gherla și anume, după ce noi avem ritul nostru oriental, calendariul nostru și serbatorile noastre, ce e cauza și pentru ce ambla preutii gr. cat. și alumnii seminariai pre la tote procesiunile româno- și armeno-catolice ca nisice apertinentie a preutilor ungurescă și armenescă?) Io astăzi credu că facundu acă, nu aretăm respectul cuviintios către santă nostra religie; în cause religiose încă ne aretăm de aternatori și quare recunoscem o religie domnitoria. Io sum de umilită parere că, — după ce baserică nosira gr. cat. încă serbă, după calendariul și ritul său, tote serbatorile statelor de s. baserică, și româno- său armeno-catolicu nu iau parte prin preutii loru în ceremoniile noastre, noi nu numai că nu suntem detori, ma neci că ni să bine și frumosu să aretăm reciprocitate către aceia, cari pre noi ne ignoră și ne deconsiderează.

Napoca

A n u n c i u

Conformu concluziei adusă în siedintă I a adunării gen. a Asociatiunei tne, tienuta la Siomcuta Mare în 11 Augustu a. tr. p. XXIV, adunarea generală a Asociatiunei transilvane pentru anul curent 1870 se va tienă la Năseudu în 8 și 9 Augustu a. c. după calendariul gregoriano (nou.) Ceea ce prin acă, conformu §-loru 21 și 25 din statutele Asoc. se aduce de tem-puriu la cunoștință publică.

Dela presidiului asociației transilvane pentru literatură română și cultură poporului român.

Sabiu, în 20 iuniu 1870.

I. Hania

V.-pres.

I. V. Rusu

Secr. II.

Ordinea lucrărilor

Adunare generale X, ce Asociatiunea transilvane pentru literatură română și cultură poporului român o va tienă la Năseudu în 8 și 9 augustu c. n. 1870.

Siedintă I.

1. Membrii Asociatiunei, adunati fiindu la 9 ore demanării în locul destinat pentru tienerea siedintelor, alegu o deputație, spre a invita pre Escoletul Sa domnului presedinte la adunare.

2. Presedintele ocupandu locul său, deschide adunarea.

3. Adunarea alege pentru portarea protocolului 3 notarii ad hoc.

4. Se alege o comisiune de cinci membri, spre a cerecătă socotelele și a raporta în siedintă a două.

5. Se alege o comisiune de 3 membri care în intielesulu §-loru 6, 8, 9, din statute va conscrie pre membrii cei nuoi, va incasă tacsele și le va subministra cassierului.

6. Se alege o comisiune de cinci membri, care în intielesulu §-loru 23 lit. f, g, și h din statute va prelmina bugetul anului venitoru și lu va asterne adunare în siedintă II.

7. Una comisiune de 7 membri pentru esaminarea și raportarea asupra altor motiuni asternute adunării gen. din partea comitetului Asociație. său a altoru dintră membri ai Asociatiunei.

8. Secretariul comitetului raportează despre activitatea Asociatiunei în decurgerea acestui anu, precum și despre rezultatele, ce s'au ajunsu prin trănsa.

9. Cassariul și controlorul asterne bilanțul veniturilor și speselor unuale, și aretă starea materiale a Asociatiunei preste totu.

10. Bibliotecariul raportează despre starea bibliotecii Asociatiunei.

11. Presupunendu-se, că lucrările enumerate pâna aci nu voru absorbi totu tempulu siedintelor, restulu aceluia se întrebuintează pentru cetirea disertatiunilor subșternute de tempuriu la presidiul comitetului.

Siedintă II.

1. Acă siedintă se incepe cu continuarea cetirei disertatiunilor restante din siedintă premergătoare.

2. Adunarea primește și desbată raportele comisiunilor, delegate în siedintă precedente.

3. Se aducu și se desbată proiectele și motiunile, ce se facu în privința Asociatiunei.

5. Fiindcă trieniu oficialilor și membrilor de comitetul ai Asociatiunei, alesi și respective realeși la adunare gen. din Clusiu, a spirat, pentru aceea adunarea generală procede la alegerea nouilor membri de comitet și oficiali pentru cei trei ani următori.

5. Se destina locul și tempulu celei mai aproape adunări generale.

Sabiu, în 7 iuniu c. n. 1870.

Comitetul asociației tne, pentru literatură română și cultură poporului român.

*) Cum mai poti face una asemenea interpellation, după cele ce le serăsesi cu umilitia mai susu despre venerabilul consistoriu gherlanu?

Red.

Cameră representanților Ungariei.

Siedintă de la 25 iunie.

Președinte: Paul Somsich. Notariu: Petru Mihályi. Din partea guvernului au fostu de facia ministrui: c. Iul. Andrásy, Carolu Kerkápolyi, Balt. Horváth, Paulu Rajner, Stef. Gorove, b. Ios. Eötvös, Colom. Bedekovics si los. Szlávy.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei din urma, presedintele spune, că espirandu terminulu legalu de 30 dile fară d'a se prezintă proteste contr'a alegădeputilor c. Aleșandru Zichy si Ernestu Daniell, numiti deputati sunt verificati definitivu. Bela Szende, deputat alesu in cerculu Oravitiei, cottulu Carasiu lui, pune pre biouroul camerei literele sale credintiunali. — Se trimitu comis. verificatorie. Dupa ace'a se prezinta mai multe petitioni, cari se transpunu comis. petitionarie.

Petru Horváth (croatu) interpeleaza pre ministrul comunicatiunei, daca are de cugetu a prezintă camerei, inca in anulu curinte, unu projectu de lege despre construirea călii ferate Csakathurn-Varasdinu-Zaprezics?

Ministrul comunicatiunei, Stef. Gorove, promite că va satisface dorintiei Croației, presentandu camerei, in sessiunea venitoria, unu projectu de lege despre construirea numitei căli ferate. — Interpelantele este multiumitul cu responsului ministrului.

Miroslavu Králjević (croatu) interpeleaza pre ministrul comunicatiunei, daca guvernul a facutu degăzii pasii necesari pentru construirea liniei ferate laterali Merzidorf-Pakraz, si daca a facutu, cari sunt aceia?

Ministrul Stef. Gorove spune, că va studia susmemorata linia ferata, si se va nesu a o construſi cătu mai curundu. — Interpelantele este multiumitul cu responsului ministrului.

Jos. Madarász interpeleaza pre ministrul justiției si alu internalor in privint'a violintielor comise de notariulu comunulu Rozgonyi din Lovasberény contr'a angloșului Dujeau.

Ministrul internaloru Paulu Rajner, spune că s'a suscepțu degăză investigatiunea contra mentianatului notariu, si daca voru fi drepte incriminatiunile facute contra lui, si-va luă pedeps'a cuvenita.

Cont. Iul. Csák y presinta estrasulu verbalu alu camerei magnatilor, conformu carui-a magnatii au adoptat projectele de legi despre edificarea unui edificiu postalu-tegraficu in Pest'a, despre rescumperarea punctu de feru d'ntre Bud'a si Pest'a si despre construirea călii ferate Érsekujvár-Trenčinu.—Se voru ascerne Majest. Sale spre sanctiunare.

Colom. Széll relateaza din partea comisiunei financiarie despre projectulu de lege relativu la creditulu suplementariu alu ministrului de interne pentru restituirea securității publice in mai multe tienuturi ale tierei.—Raportulu se va tipari.

Bela Perczel pune pre biouroul camerei raportulu comisiunei centrali despre projectulu de lege relativu la organizarea municipielor.

Președintele este de opinie, ca desbaterea a supr'a projectului din cestiune să se incepa in siedintă de joi (20 iunie.)

Bar. Ludov. Simon y doresce ca desbaterea a supr'a acestui projectu de lege să se amene pre sesiunea venitoria.

Dupa una discutiune scurta, se decide ca desbaterea să se incepa in siedintă de joi.

Paulu Szontagh (din Iauriu) presinta camerei raportulu comis. centrali despre projectulu de lege, relativu la schimbarea liniei ferate Clusiu. — Se va tipari.

Se trece la ordinea dilei si se primesce projectulu de conclusu alu deputatului Colom. György, despre modulu procederei la votarea candidatilor camerei pentru presidiulu la curtea de contabilitate.

Procedendu-se la votare, se alesera: Solomonu Gajago, Ladislau Korizmics si Emericu Suba.

Siedintă se inchiaia la 2³/₄ ore d. m.

Pre langa rezervele facute in Nrulu trecutu, publicam aasta-di si statutele reuniunei centrali pentru instructiunea poporale:

Statutele

reunilor pentru instructiunea poporului.

§. 1. In centrulu si in provinciele Ungariei se inființează societăți sub titlulu: „reuniune pentru instructiunea poporului.”

§. 2. Scopul acestor societăți este: a midloci cultivația locuitorilor din patria, cari se ocupă cu agricultura, industria si comerciul.

§. 3. Spre ajungerea acestui scopu, societățile se voru adoperă să castige cătu mai multi membri, pre langa obligatiunea d'a oferi ore-si-care suma de bani pre anu.

§. 4. Membrii societății centrale, amesuratul ofertelor banali, — potu fi de trei clase:

a) Membrii fundatori, cari solvescu de data in bani gat'a seu in papire celu pucinu de două-deci ori atât'a cătu solvescu membrui ordinari, seu solvescu permanentu percentele acestei sume.

b) Membrii ordinari, cari solvescu in siese aviatas'a anuale determinata prin adunarea generale a societății,

c) Partinitori, cari concurgu seu odata pentru totu-de-un'a seu d'in candu in candu, cu căte o sumă cătu de mica pentru sprinjirea societății.

Dreptu de votare au numai membrii fundatori si ordinari.

§. 5. Tacsele banali ale membrilor de reuniuni provinciali, le voru determină ele insele.

§. 6. Reuniunile pentru instructiunea poporului se deobliga, că societatea nu se va intrebuintă spre scopuri nici politice, nici confesionali;*) si, ca să se eschida d'intre sebe disputele de asemenea colori, se voru supraveghia prin comite.

§. 7. Agendele generale ale reuniunilor pentru instructiunea poporului:

a) Voru inființa bibliotece si musee d'in cărtile alese dupa giurăstările locali, si d'in alte midi-loce, cari promovează cultur'a;

b) Ordineaza prelegeri populare de domineca seu de séra, la cari provoca pre toti locuitorii din comuna, cari seu nu s'a impartesită de instructiune regulată seu, dupa terminarea cursului scolastecu, au parasită carier'a invicturei, si pre cei ce dorescu să invete i impartesescu in acelui cursu gratuitu.

§. 8. Objectele principali, cari voru servi de prelegeri seu disertatiuni pentru promovarea culturei generale voru fi cu deosebire:

a) Istoria Ungariei, in legatura cu estinderea cunoștințelor geografice.

b) Constitutiunea patriei, cunoșterea drepturilor si detorintiilor civili.

c) Fenomenele cele mai dese ale naturei, si explicația temelor principali ale fizicei.

d) Deslucirile fundamentale, relative la agricultura si industria — dupa referintele locali; si pre langa acestei simplă explicație a temelor principali d'in economia naționale.

e) Disertatiuni despre modulu de ajutorire la casu de pericole repentine si despre sustinerea sanătății.

f) Instructiuni in aritmetică, si unde concedu referintele locali si in cetire si scriere.

§. 9. Adunarea generale a publicului participantu (in urmarea coletorului de subscrisere) din capitala, alege, — pentru esoperarea inființarei reuniunilor pentru instructiunea poporului, — unu comitetu de 30 membri, care si-va statori insu-si procedur'a si localitatea.

Pentru ca decisiunile comitetului să fia valide, la aducerea loru trebuie să fia presint. celu pucinu 7 membri.

Comitetul reuniunei centrale pentru instructiunea poporului, constituitu estu-modu, tiene, — la provocarea presedintelui comitetului, — celu pucinu o adunare generală la anu, si in casu de necesitate și mai multe.

Adunarea generale si-alege insa-si presedintele si notariulu.

§. 10. Agendele principali ale comitetului central sunt:

a) Esoperarea inființarei de reuniuni pentru instructiunea poporului in capitala si in tote părțile tierei prin provocări si insufletiri.

b) Cercarea si castigarea personelor acomodate pentru tienerea prelegerilor si disertatiunilor.

c) Mediu-locirea pentru compunerea de disertatiuni si carticele despre objectele propuse pentru instructiune, — prin barbati de specialitate si trameterea acestor la societățile d'in provincia pentru prelegeri seu latifre.

d) Esmitearea de persone capabile pentru prelegeri si disertări in atari locuri, unde nu se afla de acestia a.

§. 11. Fiasce-care reuniune d'in tiera, carea s'a inființat pentru instructiunea poporului, alege unu presedinte, si unu comitetu constatoriu celu pucinu d'in 5 membri, care va rezolvă treblele locali, in sensulu acestor statute, si va sta in corespondintia cu comitetulu centralu.

§. 12. In privint'a legaturei reuniunei centrale pen-

*) Dupa ce in se "Prediul reuniunei centrale pentru instructiunea poporale" se affa in palatiulu academiei magiare in Pest'a (Vedi "Provocare la inființarea reuniunilor pentru instructiunea poporale", publicata in Nr. trecutu), apoi este siguru, că scopul acestor reuniuni centrali este, in ultim'a analise, magiarisarea poporului de alta naționalitate prin cultura magiara. Si apoi nu este ore acă cea mai periculoasa politica, de exemplu, pentru Romani? Multimea lui Dieu, romanul are astă-di astă-potere spirituale, cu carea va potă paralisa si acăsta ultima si totodata cea mai periculoasa incercare de magiarisare, carea nu este alta-ce decătu politică veninosa a "celui mai mare magiaru", Stefanu Székely. Hic niger est; hunc tu, romane, caveto! Nu voiști să dicem, că n'avem trebuntia de cultura, ci dămu numai de scire, că cultura nostra trebuie să fia națională, romanesca si că, spre acestu scopu, nu in Pest'a, ci aiurea trebuie să avem noi "reuniunile noastre centrale". Deci, să intrebuită noi insi-ne modelul ce ni-se prezinta d'in partea magiarilor, dar' să nu lasăm ca să fim topiti in acelu modelu prin magari.

Red. "Fed."

tru instructiunea poporului cu reuniunile inființante prin provincie, precum si in privint'a modului de reprezentarea acestor-a la adunarea generale a reuniunii centrale pentru instructiunea poporului, — comitetul central va face unu proiectu, care luva asterne adunarei generali a reuniunii centrali spre statorire si primire.

§. 13. Reuniunile pentru instructiunea poporului voru tinenă adunări generali in totu anulu.

Membrii adunarei generali voru fi reprezentantii reuniunilor pentru instructiunea poporului, cari se voru esmitte in sensulu statorirei ce se va face in intielesulu §-lui 12.

§. 14. Atătu comitetele comunali, cătu si cele regnicolari, trebuie să de séma despre procedur'a adunarei loru generali si raportu despre starea reuniunilor.

§. 15. Reuniunile pentru instructiunea poporului potu să-si dè votulu pentru alegerea membrilor comisiunei regnicolare inființante in sensulu §-lui 12, si a presedintelui aceleia si pre calea corespondintei, facuta in epistola subscrisa de presedintele comitetului si de unu membru.

§. 16. Averea reuniunilor pentru instructiunea poporului, in casu de disolvare, se va intrebuintă pentru immultsarea bibliotecii respectivei comune.

Pavel Somsich, m. p.
presedintele interimalu.

Pavel Gönczy, m. p.
notariu interimalu.

De pre dealulu Cacovei.

Chiesdu, 1. iuniu 1870.

Onorata Redactiune! On. publicu cetitoriu si-va fi aducundu forte bine a minte de faptele illegale si rafinate ale magiarilor, comise in comitatulu Solnociului-de-mediu-locu si publicate prin foile romane, dar' mai cu sema in pretinitalu diurnalul "Federatiunea", spre exemplu, alegerea de deputatu in cerculu Sil. Chelui, unde se omorâ si chilavira mai multi romani in an. 1865; alegerea mai recenta d'in Tasnadu, si alte fapte private, cari specialmente a le enumera, fiindu forte multe, e impossibilu si nice că voiescu a mai amari animele bine-sentitorie ale on. publicu romanu, care le scie si cunoșce pre deplinu, remanendu inscrise in animele toturor si cu lătre nesterse, că ci intemplările triste a nevoia le uita romanulu pacientu. Deçi me voiu restringe de o camada numai la evenimentele mai recente, dar' conforme celor de pâna aci.

Fratii magari, ca conducatori ingamfati in genere, ducundu rolul principalu si aici intre majoritate absoluta romana, si-au propus de cincisura malitiosa a urmarii cuvințele Santei Scripture in fapta: "Bate-se va pastori si se va risipi turm'a oilor." Acătă au documentat-o si in anulu trecutu, candu d'in principiu voiau se abata pre popor de la exercitarea drepturilor sale, se lu faca a nu cetează să-si deschida gur'a pentru justele sale pretensiuni, si asică judecara pre preutulu d'in Derzida-Mica la inchisore de 1¹/₂ anu, d'in cauza că poporul s'a opus a dă cărtile catastrale comisiunei esmise in ceva cauza urbariale spre a le duce la Chiesdu. In acestu modu si cu asemenea maniera voiescu a procede si cu cei-a-latti preuti d'in giur si ajungerea scopurilor loru infernali, pre totu locul, unde sunt domini baronesci, a nume in giurulu Hododului in dominiele Weselenyestilor, alu Chiesdului in dominiele Keményestilor, d'ntre cari voiescu a mentinut comun'a Corondu carea, — avandu procesu indelungat cu baronulu Franciscu Weseleny si d'in Hododu, si alu carui-a fine nemai potundu-lu asceptă, — in ver'a anului trecutu, dupa ce au audiu, că procesul s'a terminat in favoru ei, capetandu pasiunile si lemneritul liberu, si că deregatorile nu voiescu a lu publica si a o restitu in posesiune, — s'a resolvat a ménă vitele la pasiune in padure, cu acelui propus, că de se va incumeta cineva a-o impedece, se nu resigneze sub nice unu pretestu, cea ce s'a si intemplat, căci inca in aceea-si dî venira dupa dinsii, in forma de brachiu illegalu, unu comissariu pandurescu, Veres, cu vre-o 10 consoci ai se și cu toti curtenii respectivul baronu, călari si inarmati, cari voindu a ménă vitele cu poterea, poporul cu micu cu mare rezistă aperandu-si vitele; in se comissariu si consocii lui incepura a bate si a taia cu sabiole in modulu celu brutalu; poporul vedindu-se astu-feliu atacatu si pericitatu chiaru si in vietă sa, s'a defendatu cu ce a potutu, cu furcă, bâte, etc. pâna-ce brachiul furibundu o luă la fuga, ducundu cu sine cele capetate. In urm'a acestui incidentu a esțu investigatiune, carea nepotendu ajunge la scopu, comisiunea investigatoria condusa de Kövér Sandor, ca jude cercualu, a decisu a inculpă pre preutul nou denumit, Vasiliu Sfură, care nu numai că n'a participat, dar' nice că a cunoscutu cauza, si pre cum se aude l'au si judecatu, firesce, la ini-chisor.

In asemenea modu voiescu a procede si pre aiurea, d. e. in Chiesdu si Sigetu si, precum se aude, de sigur pentru asemenea cause, căci poporul venindu la cuno-

*

cintia drepturilor sale rapite, incerca a le revindeca pre
cale legala, din care causa apoi se batu pastori ca se
risipesc turma.

C.

VARIETATI.

** (D. V. A. Urechia) a adus de la Ismailu unu uricu originalu, gasit uco. Este de la I. Gregorie Calimahu Voivoda. Prin acestu uricu scutesce de unele duri, de gosina, de desetina si autoriseza pre Domnita Maria, ficea lui Constantin Mavrocordatu VV, d'ave trei dieci scutelnici preste cei ordinari alipiti de rangul familiei sale. — Hrisovulu are subsciriarea originale a lui Calimahu Voda si sigululu acestui-a, forte asemenea cu a lui Caragia, reprobusu de D. V. A. Urechia in raportul său despre armele tierei. — Acest uricu, d. Urechia lu va da archivei Societati academice.

Inf. bucur.

** (Cetim u in diuar. „Inf. buc.“ urmatorie): Guvernul dă 25,000 de franci celor cari au suferit incendiu in Constantinopole. Dar' nenocitilor d'in Pitesti cătu dà guvernul? A! acestei sunt Romani de Iepurene, prin urmare nu merita, — eschima numitul diuar.

** („Transilvania“) foi'a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, care ese in Brasovu sub redactiunea dlui G. Baritiu, are in trei numeri d'in urma urmatorie materie: a) Fragmente d'in istoria lui Ioanu Bethlen d'in primii ani ai domniei lui M. Apafi (se continua pre semestrul inainte). b) Societatea museului transilvanu d'in Clusiu. c) Dimitrie Cantemiru, principele Moldovei, viet'a si scriptele sale. d) Scriptele lui Dimitrie Bolintineanu. e) Scriptele lui Ioanu Eliadu-Radulescu. f) Thalia si Melpomene in Transilvania (teatru). g) Căile ferate (in Transilvania si Romania). h) Din conscriptiunea poporului pre 1869. i) Raportu asupra projectelor dlui secretarul ministr. Lad. Vaida. l) Despre căile daruite de la tipografi statului d'in Bucuresci prin d. M. Cogalniceanu. m) Proiectele siedintelor comitetului asociatiunei transilvane emanate in lunile respective, etc. Aceasta foia, care ese de 2 ori in luna, cam 40 cole pre anu, costa tramisa cu post'a, numai 3 fl. pentru nemembri, si 2 fl. pentru membrii Asociatiunei, era in afara 10 franci. Abonamentul se face la o n. comitetu in Sibiu. Esemplarie brosurate d'in an. 1868 et 1869 se vendu totu de la comitetu cu căte 3 fl. v. a. Insemnatu, că partea istorica a acestei foie se poate considera ca si unu magazinu istoricu de date si evenimente de mare valoare.

** (Congresul autonomicu la Pest'a). Unu corespondinte alu nostru d'in cerculu Beiusului n. serie: „Beiusulu, — d'ia mil'a lui Ddieu: pét' a scandale, ori mai bine: dia volu urotele, in butulu că Dlu episcopu Iosifu Pap-Szilagyi ni-a implutu scafa cu multe cureture, macina si pâna asta-di telmu pigluitu (quintesentia farinei) romanescu. Protopopiatul — afara de protopopulu celu frumosu care a votatu la comanda — sa dechiaratu pre langa aprigulu Justiniu Popfiu; unu votu a candiutu pentru protopopulu Venziendului, G. Popu; era collegiul profesorilor radicale nece că a voiuu se iete actu despre alegere, conformu blasianiloru: nici unu. Ore unu — doi papalingi voru tramite votari ori ba, ea in rondul trecutu, nu scimu; sia de ajunsu, că collegiul, in majoritate, stă la culmea missiunei sale. Civilii au se alega in domineca' urmatoria; in totu casulu, alesulu va fi celu ce va dice: Protestu. — Noi adaugemu, că lucrul de capetenia este, ca aceste alegeri, — cari d'alt-mitre-a, dupa forma, nu se potu justifică nece decât, că ei invitarea la congresulu de Pest'a este illegale si necompetiente, d'in ori-ce punctu de vedere, — se nu fia spre detrimentul baserecei romane gr. cat.

Sciri electrice.

Viena, 22. iun. Intrarea lui Stremayr in cabinetul Potocky, ca ministru pentru instructiune, este una fapta implinita.

Florentia, 22. iuniu. Se dace, că tota stang'a va parasi camer'a, daca centrulu si drepta voru continuu a-i respinge tote proponerile facute, fara a le desbate.

Viena, 23. iuniu. In Stiri'a s'au alesu 14 ultramontani, 3 Sloveni, 6 liberali. Kaiserfeld ca-dia, profesorul Maassler fu alesu cu majoritate mare.

Brunn, 23. iuniu. Pâna acum s'au alesu aici 23 declaranti si 7 decembriisti. — In Znaim si Cittau invinsera acestei-a contr'a declarantilor.

Parisu, 23. iun. Mai multe foie de aici publica una epistola a principelui de Orleans, in care cere ca corpulu legislativu se suspinda decretulu relativu la esilara Orleanistilor.

Carlovitiu, 24. iun. In siedint'a de asta-di a congresului, Stoicovicu dede unu respusu multumitoriu la intercalatiunea despre Nazaren. In urm'a unei plansori a monachilor d'in monastirea Hopovo, facuta contra risipei averei monasteriali, congresulu invită comisiunea investigatoria d'in Crusedolu, ca se faca investigatiune si in Hopovo. Comitetul pentru dotatiune pre-sintă unu operatu despre dotatiunea preutiloru. Dupa acest'a comitetul pentru comunele serbo-romane propuse, a se substerne una reprezentatiune Maiest. Sale pentru sustinerea statului quo in comunele serbo romane; mai departe administratorul se cerce una complanare, pre cale pacifica, cu metropolitul romanu in privintia comunelor predate romanilor pre nedreptu. Alte propunerile ale acestui comitetu se voru desbatu manu.

Viena, 24. iuniu. D'in Rom'a, se anunta că curia romana voiesce a formulă dogm'a infiabilitatii mai mole si a o restringe numai pretenerul curatu besericescu pentru ca se pri mesca cu unanimitate. Cardinalul Antonelli si Guidi luera cu mare zelu pentru acesta transacțiune.

Parisu, 24. iun. „Gaulois“ afirma, că im-

peratulu a adresatu una epistola lui Ollivier prin carea promite a revoca esiliul familiei Orleans.

Madrid, 24. lun. Cortesul invită ministeriul a publica una amnestie in momentu bine venitul si cu acest'a se amenă pâna in 31. octombrie.

Carlovitiu, 25 iun. (Siedint'a congresului.) Regulamentul de alegere s'a primitu la a trei'a cetire cu unanimitate. Desbaterea asupra comunelor serbo-romane s'a continuat, si in siedint'a viitora se va inchiaia.

Burs'a de Vien'a de la 27. iuniu. 1870.

5% metall.	59.05	Londra	119.80
Imprum. nat.	68.80	Argintu	119.90
Sorti d'in 1860	98.90	Galbenu	5.74
Act. de banca	721	Napoleond'or	9.57
Act. inst. cred.	255.80		

Proprietari si editoriu ALEANDRU ROMANU

Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

SENSATIUNE!

Patenta americana.

Cine n'ar dorii se abla dinu frumosu si sanatosi?

Acest'a ince nu se poate ajunga decat nouai prin **pericle de dinti electrice de cauciuc (vara de perle)**. Perile aceste mai nou recomandate si lansato prin mil si mi de scriitori sunt fabricate cu totu de cauciuc si tiepsiile inca in locu de perle sunt de cauciuc, cari intra chiar si intre cele mai anguste deschidaturi a diutilor si departe tota alipitule stricatoase diutilor. Cauciucul are putere electrica, care prin frecarea de dinti se pun in lucrare si este modu prin frecare, dintii nu numai se curataci se pota le podesca si se padescu de molipsire. Perile aceste, conformu parerilor medicale, se intrebuinta de la princi inca d'in cele mai tenebre perioade pentru ca se ferici de doreri de dinti. A fura de folosel aceste, perile de cauciuc sunt si forte durabile, potendu-se intrebuita catu unu anu intregu. Pretul unu face numai 90 cr.

Pentru 1 florinu unu aparatu cu aburi spre desinfecția aerului molipsit.

Caldarea acestui nou aparatu se impie ca profumul desmolipsitoru si se incalce prin o lampa de spiritu, dozatorul se acu aburi, prin acostu a chilia, se catu de spatiu, se curatace in catu-via minute de nouu neplacutu seu stricatosu. E de trebuita neaperta pentru *ospetale, scoli, oficile, laboratorie, locuințe, si saloane*. Masina si de bronzu aurit, forte eleganta catu pota servi si ca unu felu de bijuteria. Pretul 1 fl. era butel'a de profum desmolipsitoru imprumata cu spirtul trebuinios se vinda cu 30 cr. (Ajunga de cinci dieci de ori).

Spre apărarea personelui

si securitatea proprietatii (aservi)

de neaperta trebuinio a arma bună, de aceste sunt *revolerete* dupa sistemul lui LeFaucheu amolisorate si provizate cu incuietore de securitate, avandu miscare dubla si tievea ghintuita, cu 6 incarcaturi astfel incarcandu-se tota totodată, se potu face intr-unu minutu 6 descarcaturi (puscaturi) sigure. E arm'a cea mai perfectuata.

1 revolveru de 7 milimetri 12 fl. 100 patroni (incarcaturi) 3 fl. 50 cr.

1 " 9 " 15 " 4 " 50 "

1 " 12 " 17 " " 4 " 50 "

Triumfului Scientielui!

Unciu d'intera cei mai renomati chimici ai nostri au descoperit in fine mediuile, care in cursu de mai multe decenii indecesc si cercatul de cele mai mari capacitatii pre cosmeticii (rumenturii). *Preservativul de respiratie (Athene-praservativ)* face a disparé indata rosuare greu miroitoria, provina aceea d'in dorere de dinti seu alta boala, si face de prisorn orii cu apa de gura; conservandu sanatoso gingivale, intarisce totodata si dintii. Mai alesu se potu recomandă fumatilor, pentru ca miroslul celu green sau fulumul le schimba inata in'tro aroma placuta, si recoristica; si chiar ca articolu de toata inca a de mare folosu; splandu gnr'a numai o data, deminetu, cu asta essentia, ramane totu dinu odorei (esalatines) cea placuta. — Pretul 1 l stichiu d'impreuna cu instructiunis face 90 cr.

Mantelle de ploua

de materia impenetrabila si nedestruibila, fara de cusatura, fabricat anglezesc. Se potu portă si pre timpu seriu, sfintea pre doamna semena celu mai elegant vestimentu. Pretul dupa marime 10 fl. 50 cr., 11.50, 12.50, 13.50.

Marce electro-galvanice

invenitie prea-insemnata si binefacatoare

Cela mai mari capacitatii medicinale au constituitu si galvanismul are invenitie binefacutora confu bolilor ce se numesc mai la vale. Dupa marturisirea unu renomatu medicu d'in Paris, inelul de aur nou, prin cari se trusa unu fir de fier electro-magneticu, au efectu de a vindre si a padu de resuza, resuza, junghiu, dorerea nervilor, trosuratura, doreri de capu, etc. Pretul unu astfel de inel face 90 cr.

Mare binefacatore

pentru a se intorsa nutrarea copililor mici, prin ajutorul sugariilor ameliorate, care facu de prisorn nutricle (diuice). Copilasul pota primi nutrimentul standu, jucandu ori si chiar in somn, in acela-si modu, precum-lu capeta de la mama-sa, adeca fara adstrictiune. Adesea ori se intempla de prancutii aplicati de nutricle (diuice) sunt sanatosi si slabuti, catu mamele sunt levante si schimbă nutricle pana cand copilasul pota capata nutrimentul ce i convine; insa intrebuita de aceste sugarii patentei renom, se poate intorsa si copilasul astfel nutrit si insanatosit in scurtu tempu si se intaresca. Singura mamele pota sa aprena de la inventiuni acesta in scurtu tempu si se intaresca. Inventiunis face 90 cr.

Cea mai noua inventiune chirurgicala!

Clistire angloesci cu aspirator (pumpa de aeru) a se intrebuita pentru copii si adulti. Chiar si bolnavii nepotinoi pota face insa-si experimentul fara vre o adstrictiune; capacitatea acestor clistire se poate regula dupa trebunica. Inventiunis face 90 cr.

Unu stilu (condein) interesant!

Imperatul Napoleon III, scriindu istoria lui Julian Cesare, dede ordine a-i se face prim unu d'ori mai insusiti mecanici, unu condein dupa planul lui, ca se scutita de prisorn. Acestea sunt *receptoare de lux*, care au constuitu de la trebuinie de alte receptoare. Ordinea se efectua in modul celu mai stricato, cu ca la 8 diele condeinul fu catu. D. Gilbert Rochu mai ameliora inca ideea imperatului si primi pentru acesta lucru buna 50 de polonezori (ca la 500 fl.) Hinda respondu scopul preta acceptarea. La subsumatul se adu unu deputatorul in monarhia austriaca. Condeinul si de argintu finu dinu China, se poate incuiu, era construita lui si astfel catu se pota scrie cu el de deminetu a pana sa fura vre o intrempere, si curgeaza negrementu si se pota regula dupa placu. Forma lui este eleganta siumanica punctu oris si cine, deci se recomanda mai alesu pentru calatori, derugatori, negotiatori, investitori, scolaru, etc. Pretul 1 condein 1 fl. era pentru 12 puse de scriuri la condein 15 cr.

Bouquetu (mirosu) de Havanna

pentru 11/2 cr. una ciara de 30 cr., adeca cea mai efina ciara se poate preface in Havanna prima, prin bouquetul de Havanna. Acesta esentia originala numai acu importata se storece din radacinele si culculu plantei du tabacu din India apusena si prin simplu umidere cu acesta se scote miroslul tabacului ordinari si se proface in unu cea fina a Havannei. — Una butel'a ajungu pentru 500 ciare, era pretul unu 1 fl.

Harthie, Bilete de Visita, Sigille si alte unelte de scrisu

Tote de cea mai buna calitate, cu pretiurile urmatorie:

Devis'a casei: „Mari'a estina inca pota fi buna.“

Tece (mapa) de scrisu mica, octava-formatu, fara de requisit, cu incuiatora (broșa) 1 fl. 20 cr. 1.50, 1.80. Acele si l'impreuna cu requisitul 2 fl. 2. 50, lucrat cu luxu atat de la inainta catu si din atara 3 fl. 50 cr., 4 fl. 4.50; mare quartu-formatu fara de requisit 1 fl. 50 cr., 2.50 era de requisit, deplina inzostrate, 3 fl. 3.50, 4 fl. Acele si lucrat cu luxu 4 fl. 50 cr., 5 fl. 5.50.

Marce de sigilatu epistole cari pentru indemana, esteate si lipseaza sigura sunt a preferi obiectele si cersei rosie, cea mai fina calitate, si cu forma, insomne, nume ori monogram, pretul 1 500 buc. 1 fl. 20 cr. era 1000 buc. 1 fl. 60 cr.

Papeterie una inelitoare (enveloppe) frumosu lucratu, plina cu felurite hartile de lux si cuverte, pretul 1 buc. 25, 35, 50, 60, 80 cr. si 1 fl.

Presenta (daru) etiinu si practie e noua garnitura de scrisu rotunda din bronz si compusa dinu num. 10 bucati, anumit: 1. Cetimatu cu aperturile, 1. Cutiatura de penu, 1. Pundu pre harthie, 2. Luminar, 1 termometru, 1 luminar manuala, 1 instrument de facutu focu, 1 stergator de piele, si 1 substratu de orologie si pretisoare, totu trusosu si elegant lucratu, era pretul numai 3 fl.

Instruminte pentru desenmu 1 buc. 80 cr., 1 fl. 1.20, 1.50, 1 buc. complete 1 fl. 80 cr., 2.50, 3 fl. — 1 pensa de desenmu 30 cr. 1 Circum, numai 30 cr. mare 40 cr.

Globuri 50, 80 cr., 1 fl. 50 cr., 2 fl. 3.

Cuthiora cu tusiu plina cu cele mai fine colori de mire, 1 buc. 30, 50 cr., 1 fl. 1.50, 2 fl.

Cartecelle de notitie fine 10, 15, 20 cr., legate in piele 25, 35, 50 cr.

Cera de sigilatu prea-fina, binemiroitoria. 1 buc. rosia 8, 10, 12, suprafata cu felurite colori 1 buc., 10 cr.

Pulvere de negrela nou inventata